

BEHIN-BEHINEKO BALANTZEA. Bi zirriborro aurkeztu dituzte

Elkarriren helburua da orain arte lortutako «bateratzea» urrirako akordio bihurtzea

Indarkeriaren inguruko analisiak, eta egungo esparru juridiko-politikoaren balorazioak dira oztopo nagusiak adostasunerako

Axun Erzibengoa | DONOSTIA

Elkarri gizarte mugimenduak Bake Konferentziaren behin-behineko balantzea egin zuen atzo Donostiako Kursaalaren. Duela 18 hilabete abiatutako ekimena lau zatitan, lau proiektutan banatu zuen Elkarri: hitza, liburua, dossierra eta folioa. Lehenengo hiru proiektuak jada amaituta daude, eta azkenekoaren zirriborroa ere aurkeztu zuten atzo.

Folioa, alderdien arteko oinarriko adostasunak biltzeko helburua duen proiektua, urrira arte ez dute amaituko, baina azkeneko bederatzi hilabeteetan gutxieneko adostasunen bila eginiko lanaren emaitza bi zirriborrotan bildu eta aurkeztu du Elkarri. Lehenengo zirriborroa konferentziaren helburua den akordiora hurbiltzeko saioa da, Jonan Fernandez Elkarriko koordinatzaile nagusiak atzo esan zuenez. Bigarren zirriborroan, lehenengo interpretatzeko «bat datozen borondateak» biltzen ditu.

Zirriborroak egiteko ardura zortzi lagunek osatutako moderatzaile taldeak izan du: Juan

Pablor Fusi, Juan Manuel Sindre, Mariano Ferrer, Victoria Camps, Ramon Mujika, Sylvia Gay, Jesus Valencia eta Sabino Aiestaran dira. Moderatzaile horiek, «guztientzat onargariak liratekeen hitzak erabiliz, bakearen eta bizikidetzaren zerbitzura legokeen akordio prozesu baterako proposamena idazteko enkargua zuten».

Moderatzaileen metodologia

Horretarako, moderatzaileek euren artean eztabaidatu eta edukiak aukeratu zituzten lehenik. Ondoren, ordezkaritza instituzionala duten alderdi guztiei —PP eta UPN izan ezik— kontsulta egin zieten, banaka ideia horiek zehazteko. Gero, zirriborroak idatzi, eta alderdiekin kontrastatu zituzten; eta ondoren, ekarpenak kontuan izanik, berridatzi. Horrela, hurbiltzea ahalik eta handiena izatea lortu arte, Elkarriko ordezkariak esan zuenez. Hala ere, moderatzaileek eginiko zirriborroez alderdiek eginiko balorazioetan ikusten dira aldeak.

Hala ere, Jonan Fernandezek argi utzi zuen zirriborroak ez direla behin betiko testuak;

ESANAK

JONAN FERNANDEZ
(Elkarriko koordinatzailea)

«Orain artekoak adierazten du akordio anitza lortzea ez dela ezinezkoa»

«Inor kanpoan utziko ez duen eredu bat bultzatu nahi dugu; lor daitekeela uste dugu»

VICTOR AIERDI
(Elkarriko koordinatzailea)

«Irtenbidera hurbiltzeko ariketa erreal eta praktikoa da prozesu hau»

«amaitu gabeko testuak dira; eta, beraz, ez dira akordio bat». Orain arte lortutakoa «oinarriko bateratzea» dela esan zuen, eta, hain zuzen, urrira begirako erronka nagusia bateratze hori akordio bihurtzea izango dela.

Hala ere, orain artekoak argi utzi du, bere ustez, akordio anitza lortzea ez dela ezinezkoa, eta kontrako testuinguru batek, berez lor daitekeena ezinezko egin dezakeela.

Bake Konferentziaren lana

ANDONI CANELLADA / ARGAZKI PRESS

Elkarriko ordezkariak, moderatzaile taldeko kideak, eta alderdietako ordezkariak.

konpromiso batean biltzeko helburua dute, Fernandezek esan zuenez. «Ahapaldi batean edo bitan argi azal daitekeen konpromiso bat lortu nahi dugu. Konpromiso konkretu bat, bakearen zerbitzura egongo dena, eta alderdien arteko adostasun zabala lortzeko balioko duena». Konpromiso hori biltzeko bidea «arrotza eta kontrakoa» izango dela esan zuen, eta oraindik kanpoan diren alderdiak prozesura batzea ezinbestekotzat jo zuen.

Balitzeko prozesu baterako le-

henengo zirriborroan jasotzen diren oinarrietan, «egungo esparru juridiko-politiko ez» dela «aldaeina» esaten da. «Inolako biolentziarik eza», eta hartutako erabakiak «aldebakarrak ez» izatea aipatzen du, baita prozesuaren emaitza gizarteak legitimatzea ere.

Bigarren zirriborroan, lehenengo zein ikuspegitik interpretatu behar den adierazten da. Adostasunerako oztopo nagusiak indarkeriaren inguruko analisiari eta egungo esparru juridiko-politikoari buruzkoak

ZIRIBORROEI BURUZ ALDERDIEK EGINIKO BALORAZIOAK

EAJ	PSE-EE / PSN	BATASUNA	EA	EB-IU / IUN-NEB
Gatazka gainditzeko alderdien arteko akordioa helburu duen prozesua abiatzea beharrezkoa da EAJren ustez, eta bide horretan, Elkarriren lana «oso egokia» izan da. «Gure alderdia bat dator testuan agertzen diren edukiekin», eta «idatzi borobila» dela dio. Hala ere, prozesua abiatzeko bi jarrera konkretu gainditzeko beharra aipatzen du: «Heriotza eta izua hedatzen duten estrategia armatuak, eta nagusiki ETaren bortizkeria», eta «etsaia suntsitzea helburu duten estrategia antzua, eta zehazkiago esateko, ideien ilegalizazioa eta zenbait erakunderen isolamendu politiko eta soziala helburu duten jarrerak».	PSE-EEK eta PSNk hitz bat edo beste aldatuta gogoeta bera egin dute. Lehenik, «jar-duera terrorista oro, eta gizartearen zati batek pairatzen duen mehatxu zein jazarpen giroa amaiaraztea ezinbestekoa» dela dio. Lehenengo zirriborroan jasotzen diren A, B eta C atalei buruz, «hor ageri diren printzipio, konpromiso eta bermeak Espainiako Konstituzioak, EAEko Autonomia Estatutuak eta Giza Eskubideen Deklarazio Unibertsalak diotenaren arabera interpretatu behar dira», esan dute. Hala ere, gai askok «zehaztasun handiagoa» behar dutela dio, eta elkarlanean jarraitzeko prest ageri dira.	Batasunaren iritziz, «eginiko ekarpen guztiak positibotzat baizik ezin dira hartu». Moderatzaileen bidez eztabaida «lasaia» egin dela dio. Esperientzia «aberasgarria» izaten ari da Batasunarentzat, eta parte hartzeko aukera ematea eskertzen du, «tamalez, hantxe eseri diren alderdi gehienek aldetik ohiko bihurtu baita gurekin ezer ez hitzartzea». Hasieratik irizpide argia finkatu nahi izan duela dio: «adostasuna lortzeko, borondatea eduki eta azaldu behar da», eta bere ustez, «borondatea aldaketa politikoan datza, beste egoera edota dinamika politiko bat sortzeko konpromisoan».	Earentzat normalakuntza politikoa lortzeko ordezkaritza instituzionala duten alderdien arteko eztabaida, negoziaketa eta akordioa dira «aukera posible bakarra». Beste agertoki batera heltzeko bakoitzaren proiektua «indarrez inposatzeari uko» egin behar zaio, EAren ustez, eta «konbentzitzearen aukera hautatu behar da». Akordio giroa ahalbidetzen duten urratsak «positiboak» direla dio, eta hor kokatzen du konferentzia. Zirriborroan lortutakoak ez duela hutsean geratu behar dio EAK, «abiapuntu sendoa jarri dugu aurrerantzean elkarriketa, negoziazio eta akordio prozesu ekidinezin bat abiarazteko».	Nafarroako eta EAEko Ezker Batuak bat egiten dute konferentziaren printzipio eta helburuekin, «eta horiekiko konpromisoa adierazten dute». Era berean, akordioak lortzeko «borondate irmoa» dute. Alderdi horrek «demokrazia» bultzatzen duela dio, «helburu hori lortzeko giza eskubide guzti-guztiak zorrotz aintzat hartu behar dira», erantsiz. Ildo horretan, dio «gaitzesten dugu erabat ETaren indarkeria». Bizikidetzak egituratzeko «akordio sozial eta politikoa» behar dela dio, hiru ardatzen inguruan egituratua: «indarkeriarik eza, elkarriketa eta EAE zein Nafarroako gizartearen borondatea».